

Piaci útmutató

Montenegróról

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

2022

Tartalom

Tartalom	2
Alapadatok.....	3
Gazdasági helyzet	4
1. Legfontosabb indikátorok.....	4
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	4
3. Gazdasági helyzet	5
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	8
1. Politikai, államközi kapcsolatok	8
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	8
2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében.....	9
Jogi, szabályozási környezet.....	10
1. Magyar export Montenegroba	10
2. Import Montenegróból.....	10
3. Vállalatalapítás	11
4. Egyéb.....	12
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés	13
1. EXIM országekockázati besorolás	13
2. Helyi befektetésösztönzési szervezetek.....	13
3. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	13
4. Tenderlehetőségek	13
Praktikus információk	14
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok	14
2. Beutazási feltételek.....	14
3. Egészségügyi helyzet.....	14
4. Közbiztonság	15
5. Infrastruktúra, közlekedés.....	15
6. Repülőterek.....	16
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	16
8. Egyéb.....	17
Kultúra.....	18
1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	18
2. Fontosabb ünnepek.....	18
3. Vallás, vallási szokások	18
4. Történelmi áttekintés.....	19
5. További hasznos információk	20

Alapadatok

Hivatalos név: Montenegró

Főváros	Podgorica
Államforma	köztársaság
Kormányzat	parlamentáris demokrácia, a végrehajtó hatalom élén a miniszterelnök vezette kormány áll, 5 évente választanak új köztársasági elnököt
Pénznem	euró
Hivatalos nyelv	montenegrói
Beszélt nyelvek	szerb, Montenegrói, bosnyák, albán, horvát
Területe	13 812 km ²
Lakossága	604 966 (becslés, 2022)*
Éves népességszaporulat	-0,41% (becslés, 2022)*
Időeltolódás	GMT + 1 óra
Etnikai megoszlás	Montenegrói (45%), szerb (28,7%), bosnyák (8,7%), albán (4,9%), muszlim (3,3%), roma (1%), horvát (0,9%) egyéb (7,5%)*
Vallások	ortodox keresztény (72,1%), muszlim (19,1%), római katolikus (3,4%), ateista (1,2%), egyéb (1,5%), meghatározatlan (2,6%)*
Nemzeti ünnep	május 21. (függetlenség napja), július 13. (államiság napja)

Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Montenegro>

* <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/montenegro/>

Montenegró a Nyugat-Balkán része, Délnyugaton az Adriai-tenger, nyugaton Horvátország, északnyugaton Bosznia-Hercegovina, északkeleten Szerbia, keleten Koszovó, délkeleten pedig Albánia határolja. Az ország 21 megyéje a következő: Andrijevica, Bar, Berane, Bijelo Polje, Budva, Cetinje, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Nikšić, Plav, Plužine, Pljevlja, Podgorica, Golubovci, Tuzi, Rožaje, Šavnik, Tivat, Ulcinj, Žabljak. A korábbi államszövetségből kilépett ország független köztársaság, 2006-ban népszavazással vált függetlenné Szerbiától.

Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Montenegr%C3%B3>

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

Legfontosabb indikátorok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
GDP (milliárd USD)*	4,1	4,5	4,6	4,1	4,4	4,9	5,5	5,5	4,8	5,8
Egy főre jutó GDP (USD)*	6587	7189	7388	6517	7033	7803	8850	8910	7695	9367
Egy főre jutó GNI (USD)*	7000	7330	7320	7260	7090	7410	8450	9140	7910	9300
GDP növekedési üteme (% , év/év)*	-2,7	3,5	1,8	3,4	2,9	4,7	5,1	4,1	-15,3	12,4
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	-8,1	8,7	0	2,1	8,4	8,4	15,9	4,3	-10,7	-2,2
Infláció (fogyasztói árak, %)*	4,1	2,2	-0,7	1,5	-0,3	2,4	2,6	0,4	-0,3	2,4
Termék- és szolgáltatásexport (milliárd USD)*	1,79	1,85	1,84	1,71	1,78	1,99	2,36	2,43	1,24	2,5
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,807	0,811	0,813	0,816	0,818	0,822	0,826	0,829	0,826	0,832
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	61,04	59,19	60	60,45	60,02	59,29	59,62	60,82		

Forrás: * <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=2&country=MNE>

** <http://hdr.undp.org/en/statistics/>, kategória: „magas”

*** <https://countryeconomy.com/government/global-competitiveness-index/montenegro>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői - 2021

Legfontosabb exportpartnerek	Szerbia (26%), Svájc (12%), Bosznia-Hercegovina (8,2%), Olaszország (6,2%), Törökország (5,9%), Szlovénia (5,4%), Németország (5%), Albánia (4,9%), Lengyelország (3,7%) Magyarország (1,6%), Kína (1,4%)
Legfontosabb exporttermékek	alumínium, ásványi anyagok, olajok, fa és ebből készült termékek, vas és acél, gépek – atomreaktorok – kazánok, ércek, salak, gyógyszerek, italok, hús
Exportvolumen	0,44 milliárd EUR
Importvolumen	2,5 milliárd EUR
Legfontosabb importpartnerek	Szerbia (20%), Kína (9,9%), Németország (9,3%), Olaszország (6,3%), Görögország (5,9%), Horvátország (5,6%), Bosznia-Hercegovina (5,2%), Törökország (4,4%), Magyarország (0,98%)
Legfontosabb importtermékek	ásványi anyagok, olajok, gépek – atomreaktorok – kazánok, elektromos berendezések és alkatrészek, járművek és alkatrészek (kivéve villamos, vasút), vas- és acél és ezekből készült termékek, hús, műanyag, italok, ecet, bútorok

Forrás:

<https://tradingeconomics.com/montenegro/exports>

<https://monstat.org/uploads/files/spoljna%20trgovina/2021/External%20trade%20january-december%202021.pdf>

3. Gazdasági helyzet

Montenegró Szerbiától való függetlenedése és nemzetállammá válása az ország gazdasági függetlenedésében is megmutatkozott, önálló központi bankot és a saját költségvetést hoztak létre, bevezették az akkori német valutát, vagyis a márkát, melyet 2002-ben az euró váltott fel. A pénzügyi szektor privatizációját követően máig zajlik az energiaszektor mellett az infrastruktúra és a turizmus területén a magánosítás, amely lehetőségeket teremt a magyarországi üzleti szereplők megjelenésére a balkáni országban.

Montenegró kicsi, nyitott gazdaság, amely 2025-ig az EU-hoz kíván csatlakozni. Az európai uniós tagsági tárgyalások – amelyek hivatalosan 2012-ben kezdődtek – egyik eleme, hogy hatékony állami intézkedéseket vezetnek be a korrupció és a szervezett bűnözés megfékezése érdekében. A munkanélküliség és a régiók közötti markáns fejlettségi különbségek azonban továbbra is hátráltatják a gazdasági fejlődést. Az ország jelentős külföldi tőkét vonz az országba, a befektetők elsősorban a turizmusban látnak lehetőségeket. Montenegró szuverén államként az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD), a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) tagja. A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) 2011 óta jegyzi a tagjai között.

A gazdaság mérete kicsi és a külső tényezőkkel szemben sérülékeny - ezzel összefüggésben az országot erősen ingadozó gazdasági teljesítmény jellemzi, amely mellett gazdasági szerkezetváltás, vagy érdemi diverzifikáció a közeljövőben nem valószínűsíthető. Az országban alacsony a társasági adó (9%), míg az ÁFA 2018-tól 21%.

Montenegró bruttó hazai terméke (GDP) 2019-ben 4,1 százalékkal bővült (GDP/fő nominálisan 7959 euró). A GDP értéke folyó áron 2019-ben 4,95 milliárd eurót tett ki, 2020-ban pedig 4,186 milliárd eurót ért el, amely az előző év azonos időszakához képest 15,3 százalékkal esett vissza. 2021-ben a Világbank adatai szerint az ország gazdasági teljesítménye 12,4%-kal bővült és elérte a 4,7 milliárd eurót, mely a turizmus, az export és a magánfogyasztás fellendülésének köszönhető, azonban ezzel még nem érte el a koronavírus-járvány előtti szintet. A szolgáltatások erőteljes fellendülésével ellentétben a mezőgazdaság és az építőipar 2021-ben visszaesett, ez utóbbi 5%-kal.

Az országos munkanélküliségi ráta megemelkedett, 2021 év végére elérte a 24,7%-ot (2020 – 20,5%), de 2022 májusára 20,63%-ra csökkent.

A globális inflációs nyomás felgyorsította a montenegrói inflációt is, melynek mértéke 2021-ben átlagosan 2,4% volt, de 2022-ben tovább nőtt, és májusban 20 éves negatív rekordot döntött, és elérte a 11,7%-ot, a 2022. évi átlagos infláció várhatóan 5% körül alakul. Az infláció növekedését az élelmiszerek, italok, az üzemanyagok és a szállítási árak emelkedése okozta.

Az erős nettó szolgáltatásexport és a hazautalások értékének növekedése jelentősen csökkentették a folyó fizetési mérleg hiányát, mely 2021-ben a GDP 9,2 százalékára csökkent, ami 2004 óta a legalacsonyabb szint. Az áruk és szolgáltatások exportja 95 százalékos növekedési ütemével meghaladta az importot, ami 21 százalékkal nőtt, így a külkereskedelmi hiány a GDP 19,6 százalékára (515 millió USD / 453,4 millió EUR) csökkent. A külkereskedelmi termékforgalom 19,1%-os növekedéssel elérte a 2,94 milliárd EUR-t. Az export értéke 437,1 az importé pedig 2,5 milliárd euró volt, azaz a kivitel 19,4%-kal, a behozatal pedig 19%-kal nőtt az előző évhez képest. A legfontosabb exportpartnerek Szerbia, Svájc és Bosznia-Hercegovina, míg import tekintetében Szerbia, Kína és Németország voltak a legjelentősebb partnerek. A teljes működőtőke-beáramlás 898,4 millió euróra nőtt 2021-ben a 2020-as 663 millió euróról, míg az FDI-kiáramlás 195,5 millió euróról 346,4 millió euróra emelkedett.

Az államadósság a 2020. évi 105 százalékról 2021-ben a GDP 85 százalékára csökkent. A 2021-es bruttó finanszírozási igényt nagyrészt a 2020-ban kihelyezett 750 millió eurós eurókötvény fedezte.

Montenegró egy mérföldkőnek számító reformprogramot fogadott el, Európa Most elnevezéssel, amely számos lehetőséget, de kockázatokat is rejt magában. A program fő célkitűzései a következők: államadósság és a költségvetési hiány csökkentése, a nettó minimálbér és átlagbér emelése, adóemelések.

2022 februárjában bukott meg a Zdravko Krivokapic vezette montenegrói kormány, 2022 májusától az új miniszterelnök Dritan Abazovic lett. Az új, Európa-barát kormány két oszlopra támaszkodik: a jogállamiságra és a gazdasági fejlődésre. Emellett öt főbb területen szeretnének előrelépést elérni: a korrupció elleni harc, a fenntartható befektetések, az európai integráció, a környezetvédelem, valamint a gyerekek és a fiatalok megerősítése terén.

A koronavírus-járvány után most az ukrajnai háború okozhat jelentős gondot a gazdaságnak, mely a jelenlegi előrejelzések szerint mindössze 3,6%-kal bővíülhet 2022-ben, illetve a montenegrói turizmusnak, mert Oroszország és Ukrajna is stratégiaiul fontos piacot jelent az országnak. A NATO-tag és európai uniós tagságra váró Montenegró csatlakozott az Oroszország elleni európai szankciókhoz, így nem számíthat az onnan érkező jelentős számú turistára és befektetőre. A montenegrói tengerparton épült és épülő szállodák nagy része orosz tulajdonú vagy résztulajdonú. 2021-ben Oroszország volt a legnagyobb külföldi befektető Montenegróban mintegy 164 millió euróval, ami a teljes külföldi befektetések majdnem ötödét jelentette. Az ukrán befektetések pedig megközelítették a 12 millió eurót. Montenegró GDP-jének több mint negyede a turizmusból származik, 2021-ben az idegenforgalom több mint 20%-át az Ukrajnából és Oroszországból érkező vendégek tették ki. A háború nyugat-balkáni és EU-országokra, vagyis Montenegró legfontosabb külkereskedelmi partnereire gyakorolt negatív hatása, valamint a hazautalások csökkenése szintén visszavethetik a növekedést. További kockázat lehet a monetáris szigorítás, ami drágább külső finanszírozást jelentene. Problémát jelent továbbá a politikai instabilitás, valamint az Európa Most program végrehajtásával kapcsolatos adminisztratív kapacitásbeli kihívások és a program középtávú költségvetési hiányra gyakorolt hatása.

Forrás:

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/099235404262228663/pdf/P1772060e071d408909ed50021454cc9bde.pdf>

http://exporthungary.gov.hu/download/0/54/e2000/Montenegr%C3%B3_20220217.pdf

<https://tradingeconomics.com/montenegro/unemployment-rate>

<https://tradingeconomics.com/montenegro/inflation-cpi>

<https://seenews.com/news/montenegros-ca-gap-narrows-in-2021-table-774219>

<https://monstat.org/uploads/files/spoljna%20trgovina/2021/External%20trade%20january-december%202021.pdf>

<https://seenews.com/news/montenegros-net-fdi-inflow-increases-181-in-2021-778314>

<https://www.portfolio.hu/global/20220327/montenegroban-is-komoly-gondok-lehetnek-a-haborubol-535859>

<https://index.hu/kulfold/2022/04/28/montenegro-kormany-parlament/>

További hasznos gazdasági információk:

[Export Hungary - Montenegro](#)

[EXIM tájékoztató](#)

[Lloyds Bank - Montenegro](#)

[CIA Factbook](#)

A Világbank adatbázisa: <http://data.worldbank.org/country/montenegro>

Montenegro központi statisztikai hivatala angol nyelven: <http://www.monstat.org/eng/>

Az ENSZ adatai: <http://data.un.org/en/iso/me.html>

Gazdasági szabadság indexe: <http://www.heritage.org/index/country/montenegro>

[EU Market Access Database](#)

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

Habár a szuverén montenegrói állam csak 2006 óta létezik, a nemzetközi diplomáciai kapcsolatokban az önállóvá válás nem sok változást hozott. Montenegró például vállalta, hogy a Magyarország és Szerbia-Montenegró Államszövetség által elismert szerződések és megállapodások mindegyikét sajátjaként ismeri el.

Forrás: <https://podgorica.mfa.gov.hu/page/ketoldalukapcsolatok>

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

A magyar-montenegrói kétoldalú kereskedelmi áruforgalom 2020-ban 71,2 millió eurót tett ki, ami 15%-os csökkenést jelent az előző évhez viszonyítva. A magyar kivitel 2016 óta folyamatosan nőtt, 2020-ban a koronavírus-járvány miatt közel 11%-kal visszaesett, majd 2021-ben 8,6%-os növekedéssel elérte a 62,7 millió eurót, ami azonban még mindig alacsonyabb a járvány előtti, 2019-es szintnél. A magyar export struktúrája korszerű, annak túlnyomó többségét a magasan feldolgozott termékek adják.

A Montenegróból származó import 2015 és 2019 között dinamikusan bővült, azonban 2020-ban közel a felére, 26,25 millió euróra csökkent, mely a feldolgozott termékek behozatalának jelentős visszaesésére vezethető vissza. A behozatal csökkenése 2021-ben is drasztikus volt, ugyanis 67,5%-kal 8,5 millió euróra zsugorodott, melynek oka a behozatal 93,8%-át kitevő feldolgozott termékek importjának 70%-os visszaesése.

A magyar érdekek főbb területei: vízgazdálkodás, szennyvíz és hulladékkezelési technológiák, alternatív és megújuló energia, mezőgazdasági és élelmiszer feldolgozó technológiák, ICT, gáz- és olajipari berendezések, K+F, tudás és technológia transzfer, gyógyszerek, gyógyászati berendezések.

Magyarország az egyik legfőbb külföldi befektető Montenegróban, a Montenegrói Központi Bank adatai szerint hazánkban 2015 és 2020 között 164,22 millió FDI érkezett az országba.

<https://www.gov.me/en/diplomatic-missions/diplomatic-missions-to-montenegro/hungary>

A legjelentősebb magyar beruházók az OTP Csoport, amely 2006-ban vásárolta meg a Montenegrói Kereskedelmi Bankot (CKB) és a Hunguest Hotels, amely 2004-ben Herceg Noviban 2, korábban állami tulajdonban lévő szállodát vett át. A CKB 2019-ben megvette a Société Générale Montenegro 90,55%-os részvénycsomagját. 2021-ben a 4iG montenegrói leányvállalata megszerezte a Telenor Montenegro 100%-os részvénycsomagját.

A magyar-montenegrói külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Összesen	43,912	64,574	57,731	62,680	48,946	53,378	26,248	8,551	-5,034	11,196	31,484	54,128
Élelmiszer, ital, dohány	2,606	6,896	6,975	4,524	0,147	0,019	0,062	0,090	2,458	6,877	6,913	4,435
Nyersanyagok	0,185	0,214	0,161	0,427	0,000	0,000	0,025	0,220	0,185	0,214	0,136	0,208
Energiahordozók	0,084	0,055	0,043	0,017	0,000	0,000	0,000	0,000	0,084	0,055	0,043	0,017
Feldolgozott termékek	25,318	41,809	31,610	40,536	48,618	53,259	26,100	8,027	-23,300	-11,450	5,509	32,509
Gépek, szállítóeszközök	15,720	15,600	18,943	17,175	0,180	0,100	0,061	0,214	15,540	15,500	18,882	16,961

Forrás: KSH

2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozata 2012. július 3-án alakult meg, jelenleg 87 tagja van. Az elnöki tisztséget Galambos Attila, a Communautrade Europe Kft. ügyvezető igazgatója tölti be. A szervezet célja a térség iránt – Albánia, Bosznia-Hercegovina, Észak-Macedónia, Montenegró, Koszovó, Szerbia – érdeklődő hazai cégek piacra jutásának elősegítése. A Tagozat kiemelt feladata az üzleti lehetőségek bővítése, melynek érdekében üzletember-találkozókat, tájékoztató fórumokat, üzleti delegációkat szervez, és információkkal segíti a cégeket. A Tagozat tagvállalatai havonta elektronikus hírlevélből értesülhetnek a térséget érintő aktuális gazdasági, politikai, társadalmi hírekről. A Tagozat támogatja továbbá tagjait a partnerországok vásárain és kiállításain való részvételben, együttműködik a partnerországok területi és országos kamarai szervezeteivel, valamint az ott működő hazai kereskedelmi szervezetekkel, képviselőkkel. A Tagozat tagja lehet bármely, Magyarországon bejegyzett, kamarai regisztrációval rendelkező jogi személy, szakmai szövetség, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, vagy a Magyar Ügyvédi Kamara tagja, aki a Tagozat honlapján is megtalálható kitöltött és aláírt belépési nyilatkozatát a tagozat koordinátora részére megküldi. A belépéshez kapcsolódó további feltételekről a [Jelentkezés a Tagozatba](#) linken tájékozódhatnak az érdeklődők.

Elérhetőség: [MKIK Nyugat - balkáni Tagozat](#)

Elnök: Galambos Attila

Koordinátor: Szekeres Anna

E-mail: nybalkani.tagozat@mkik.hu

Tel: (1) 474-5142

Együttműködési megállapodások, fontosabb események

- MKIK - Montenegrói Gazdasági Kamara MOU, 2013. június 25., Podgorica
- Magyar-montenegrói gazdasági fórum és üzletember-találkozó, 2015. március 30., Budapest, Magyar-Montenegrói Gazdasági Vegyes Bizottság üléséhez kapcsolódóan
- Üzleti delegáció Montenegróban, 2018. június 19-21., Niksic, Podgorica, Tivat
- Üzleti lehetőségek Montenegróban – fórum, 2019. április 12., Budapest
- V4 - Nyugat-Balkán kerekasztal-megbeszélés, szándéknyilatkozat, 2021. nov. 3., Budapest
- Részvétel az Economic Conference Montenegro 2021 és a CEI Business Forumon, december 1-3., Budva
- Gazdasági környezet és üzleti lehetőségek Észak-Macedóniában és Montenegróban online tájékoztató fórum, 2022. február 8.

Jogi, szabályozási környezet

A montenegrói jogrendszer egyre inkább az európai uniós standardokhoz igazodik, harmóniában az integrációs törekvésekkel. A montenegrói kormányok általában igyekeznek könnyítéseket és támogatásokat adni a külföldi illetőségű gazdasági szereplőknek, a működő tőke, és általánosságban a külkereskedelem ösztönzésére.

1. Magyar export Montenegróba

Montenegró esetében nincsenek hatályban különleges korlátozó intézkedések az EU területéről érkező áruk esetében. A legtöbb árucikkre nincs vám, azonban bizonyos termékekre 0-30%-ig terjedő vámot kell fizetni (egyes termékekre további illeték is érvényben van). Az aktuális vámtételek listája elérhető [a Montenegrói Vámigazgatóság honlapján](#). Montenegró több szabadkereskedelmi megállapodással rendelkezik (Oroszország, Törökország, Ukrajna), melyek jó lehetőséget jelentenek a harmadik piaci együttműködésre.

A hivatalos fizetőeszköz az euró, a külkereskedelmi ügyletek lebonyolítása során pedig általában az átutalás (esetleg a készpénz) a jellemző. A nagyobb importőrök rendszerint rövid lejáratú, azaz 2-3 hónapos fizetési halasztást kérnek a megrendeléskor, éppen ezért a szerződés megkötésekor pontosan meg kell határozni az átutalási napok számát.

A montenegrói piac iránt érdeklődő magyar vállalkozások tevékenységi körüknek és igényeiknek megfelelő partnerlistát kérhetnek [Magyarország Podgoricai Nagykövetségétől](#), a [Montenegrói Gazdasági Kamarától](#) vagy a [Montenegro Business Alliance](#) ügynökségtől. Az üzleti partnerek az [online cégjegyzékben](#) ellenőrizhetők.

A Montenegróba belépő termékeket vagy maga az exportőr, az általa létrehozott helyi cégen, ill. képviseleti irodán vagy montenegrói partnerén, illetve annak képviseleti hálózatán keresztül juttathatja el a végfelhasználóhoz. Az eladás, értékesítés gyakorlata megegyezik a Magyarországon ismert technikákkal.

Magyarország és Montenegró között a szállítmányozás elsősorban közúton bonyolódik, de lehetséges a vasúti szállítás is a Belgrád-Bar vasútvonalon keresztül. Nincsenek érvényben különleges szállítmányozási előírások.

Montenegróban az általános forgalmi adó 21%, azonban bizonyos termékek és szolgáltatások után 7%, illetve 0% áfát kell fizetni. A vállalati nyereségadó 9-15%, mely a realizált nyereségtől függ, és a régióban a legalacsonyabb értéknek számít. Az aktuális adóterhekről és kedvezményekről bővebb információk találhatók a [Montenegrói Befektetési Ügynökség](#) honlapján.

Forrás:

<https://taxsummaries.pwc.com/montenegro/corporate/other-taxes>

<http://exporthungary.gov.hu/download/2/8f/b2000/Montenegr%C3%B3%20V3.pdf>

2. Import Montenegróból

Általánosságban elmondható, hogy nincs érvényben exportvám a Montenegróból kivitt árukra, és a kivihető áruk köre sincs korlátozva. A montenegrói kormány kivételes esetekben mennyiségi korlátozást szabhat meg olyan áruk kivitele esetében, melyekből kritikus hiány van az országban, vagy a nem megújuló energiahordozók esetében.

Forrás: <https://taxsummaries.pwc.com/montenegro/corporate/other-taxes>

2019 decemberében megjelent a vizsgálatköteles károsítókat és a termékek forgalmazására vonatkozó listákat tartalmazó EU-s végrehajtási rendelet (2019/2072), mely meghatározza

többek között azon növények, növényi termékek és egyéb anyagok jegyzékét, amelyek esetében harmadik országokból az Unió területére történő behozatalhoz növényegészségügyi bizonyítvány szükséges. A vizsgálatköteles áruk esetében a szállítmányokért felelős vállalkozónak előzetesen értesítenie kell a hatóságot. A bejelentést a szállítmány várható érkezése előtt legalább 1 munkanappal, a megérkezés szerinti első uniós határállomás illetékes hatósága felé, az EU Bizottság erre kialakított elektronikus rendszerén ([TRACES NT](#)) keresztül kell megtenni (előzetes regisztráció szükséges a bejelentéshez).

Forrás: <https://portal.nebih.gov.hu/-/valtozasok-a-novenyek-novenyi-termek-ek-import-ellenorzeseben>

3. Vállalatalapítás

Montenegróban a cégbejegyzést a [Company Act](#) szabályozza, mely alapján a külföldi személyek is alapíthatnak céget, amennyiben megfelelnek az előírásoknak. A külföldi befektetők jogait és kötelezettségeit a [Foreign Investment Law](#) tartalmazza.

Montenegróban többféle formában lehet céget alapítani, melyek a következők Društvo sa ograničenom odgovornošću (DOO), amely a kft. megfelelője, az Akcionarsko društvo (AD), amely a hazai részvénytársasággal, a Komanditno društvo (KD), amely a magyarországi bt.-vel egyezik meg valamint az OD, amely a korábbi közkereseti társaság megfelelője.

Forrás és további információ: <https://www.privrednakomora.me/en/how-register-company>
Montenegróban az áfakulcs 21% 2018 óta. 2022. január 1-től kezdve a vállalati nyereségadó és a személyi jövedelemadó mértéke egyaránt 9 és 15% között mozog, előbbi esetében a nyereségtől, utóbbi esetében pedig a jövedelemtől függően.

További információ: <https://taxsummaries.pwc.com/montenegro/corporate/other-taxes>

Montenegróban számos adókedvezmény ösztönzi a befektetői kedvet, melyekről a Montenegrói Befektetési Ügynökség, [MIA](#) honlapján érhetők el aktuális információk.

Szigorodtak a munkavállalás feltételei, amelynek célja a helyi munkanélküliség csökkentése. Azoknak a magyar állampolgároknak, akik Montenegróban szeretnének munkát vállalni, először a [Montenegrói Foglalkoztatási Ügynökségtől](#) kell munkavállalási engedélyt kérniük. Ennek birtokában fordulhatnak Montenegró budapesti Nagykövetségéhez a „D” típusú tartózkodási vízum felvétele céljából. A montenegrói hatóságok megkülönböztetetten kezelik azokat a munkavállalási engedély kérelmeket, amelyeket bejegyzett cégek, az országban működő külföldi érdekeltségű gazdasági társaságok nyújtanak be, az egyéni munkavállalókéhoz képest.

Forrás: <https://www.euraxess.me/montenegro/information-assistance/work-permit>

A montenegrói kormány 2011 májusában vezette be az egyablakos vállalatalapítási rendszert. A kezdeményezés célja az adminisztrációs terhek jelentős mértékű egyszerűsítése volt. Az intézkedés azt jelenti, hogy az ország egyik regionális adóhivatalának egyszeri felkeresésével a teljes ügymenet elvégezhető.

Forrás:

<https://www.companyformationmontenegro.com/>

<https://www.gov.me/en/article/105950--press-release-one-stop-shop-for-registration-of-companies-will-become-operational-tomorrow>

További hasznos információk:

[Export Hungary - Montenegró](#)

Montenegró kormányának weboldala: <https://www.gov.me/en/>

Montenegró Üzleti Szolgáltatásainak weboldala: <http://business-services.me/faq.html>

4. Egyéb

Bár Montenegró harmonizálta a szerzői jogokról és szellemi termékekről szóló törvényét a WTO TRIPS Council (Trade-Related aspects of Intellectual Property Rights) iránymutatásainak megfelelően, a gyakorlatban azonban a törvény végrehajtása nincs a WTO által elvárt szinten. A szerzői jogok védelmét szabályozó törvények a <https://wipolex.wipo.int/en/legislation/profile/ME> honlapon érhetők el.

Jelenleg nincsenek megszorítások magyar állampolgárok számára montenegrói ingatlan vásárlásakor, de erősen ajánlott a tranzakciót független ügyvéd jelenlétében végrehajtani, aki ellenőrizni tudja, hogy minden az előírásoknak megfelelően történik-e. A vásárlást közjegyző hitelesíti. Külföldi állampolgárok számára a házak és apartmanok vásárlása nem korlátozott, viszont telekvásárláshoz szükséges egy montenegrói székhelyű üzleti vállalkozás megléte.

Forrás: <http://www.globalpropertyguide.com/Europe/montenegro/Buying-Guide>
<https://montenegroguides.co/real-estate-property/buying/#can-foreigners-buy-property-in-montenegro>

További hasznos jogi információk:

Általában a jogról:

[Library of Congress, jogi könyvtár](#)

[MIA -Montenegrói Befektetési Ügynökség](#)

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. EXIM országkockázati besorolás

Az EXIM országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Montenegró az 5-ös országkockázati kategóriába esik. Két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában a legtöbb kockázati típusban nem, vagy csak feltételekkel biztosítható. Kivételt képez a szuverén kategória („az ügylet hiteladósa vagy biztosíték nyújtója a központi kormányzat vagy a jegybank, illetve az irányításuk alatt álló minden olyan szervezet, amely a szervezet székhelye szerinti állam joga alapján sem jogi, sem közigazgatási úton nem nyilvánítható fizetéseképtelennek”), amelyben biztosítható.

Forrás: <https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/exim-altal-minositett-orszagok-listaja>

2. Helyi befektetésösztönzési szervezetek

Regionális Együttműködési Szervezet: [Regional Cooperation Council](#)

Montenegrói Befektetési Ügynökség: [Montenegrin Investment Agency](#)

3. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

A Montenegrói Gazdasági Kamara 1928 óta működik, fő célja a montenegrói cégek versenyképességének növelése és a külföldi befektetői kedv ösztönzése.

Montenegrói Gazdasági Kamara - [Chamber of Economy of Montenegro](#)

Cím: 81000 Podgorica, ul. Novaka Miloševa 29/II

Telefon: +382 20 230 545

E-mail: pkcg@pkcg.org

A kamara mellett a Montenegrói Üzleti Szövetség ([Montenegro Business Alliance](#), MBA) biztosítja a vállalkozások érdekképviselését. A szakmai fórumok szervezésén, a lobbitevékenységen és az ágazati szakpolitikák kidolgozásán kívül a szervezet a vállalkozásokra vonatkozó jogszabályok szisztematikus gyűjtését is végzi.

Montenegrói Üzleti Szövetség - [Montenegro Business Alliance](#)

Cím: Kralja Nikole 27a/4 Podgorica 81000

Telefonszám: +382 20 622 728

E-mail: mbapg@t-com.me

4. Tenderlehetőségek

Közbeszerzés: <http://www.ujn.gov.me/en/>

A tenderlehetőségeket aggregáltan tartalmazó weboldalak jellemzően fizetősek és regisztrációhoz kötöttek, például a [Tendersinfo](#) vagy a [dgMarket](#) nevű honlapon.

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

Magyarország Nagykövetsége, Montenegró

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Négyesi József
Külgazdasági attasé: Radácsi Milán (MRadacsi@mfa.gov.hu)
Nagykövetség címe: 81000 Podgorica, Kralja Nikole 104
Telefonszám: (00-382-20) 602-880, 602-910
E-mail: mission.pdg@mfa.gov.hu

Montenegró Nagykövetsége, Magyarország

Ideiglenes ügyvivő: Marko Srdanovic
Nagykövetség címe: 1051 Budapest, Arany János u. 15/I.
Telefonszám: +361 373-0300
E-mail: hungary@mfa.gov.me

2. Beutazási feltételek

Montenegróba érvényes (új típusú, kártya formátumú) személyi igazolvánnyal vagy útlevéllel vízummentesen lehet beutazni. Ideiglenes személyi igazolvánnyal nem lehet átlépni a határt. Személyi igazolvánnyal történő beutazás esetén a tartózkodás időtartama nem haladhatja meg a 30 napot, útlevéllel történő beutazás esetén a 90 napot (ez alatt a tényleges tartózkodás napjait kell érteni fél éves időszakon belül, tehát lehetséges a többszöri beutazás és tartózkodás, de a tartózkodás napjainak száma az első beutazási naptól számított fél éven belül összesen nem haladhatja meg a 90-et).

2015. április 1-től került bevezetésre a turisták beutazását és tartózkodását megkönnyítő törvény. A 24 órát meghaladó tartózkodást az országból való beutazást követően 72 órán belül be kell jelenteni, amely a szállásadó elsődleges felelőssége. Megszűnt a rendőrségen való bejelentkezés kötelezettsége. A tartózkodás bejelentését a kereskedelmi szálláshelyeknek automatikusan el kell végezniük. Felhívjuk a magánszálláshelyeken tartózkodók figyelmét, hogy ragaszkodjanak a szállásadó által történő bejelentéshez, mert annak elmulasztását szankcionálják – törvény szerint a határon kilépéskor pénzbüntetést szabhatnak ki az utazóra. A kisebb panzió tulajdonosok adóelkerülési céllal gyakran nem akarják bejelenteni a náluk megszálló külföldit. Ilyen esetekben áthidaló megoldás az „önbejelentés” bármely helyi utazási irodában. A nem kereskedelmi szálláshelyen (barátoknál, rokonoknál, ismerősöknél) tartózkodók szintén bármelyik turista irodában bejelenthetik tartózkodásukat. A bejelentő lap montenegrói és angol nyelven az [interneten](#) is hozzáférhető. A 90 napot meghaladó tartózkodáshoz vízum kiváltása szükséges. Ez Montenegró budapesti nagykövetségén kérelmezhető. A vízum kiadásának alapvető feltétele a beutazási cél és a tartózkodás anyagi feltételeinek igazolása.

Forrás: <https://konzinfo.mfa.gov.hu/utazasi-tanacsok-orszagonkent/montenegro>

3. Egészségügyi helyzet

A konzuli szolgálat javasolja az országba beutazóknak mindenre kiterjedő egészségügyi biztosítás kötését. A közegészségügyi helyzet jónak mondható. Járványveszéllyel nem kell számolni. Az ország tengerparti részein a turistaszezon idején kialakulhat vírusos, hasmenéssel és hányással járó fertőzés. A megbetegedéseket a rota és a noro vírusok idézik elő. Nem javasolt a csapvíz fogyasztása, különösen a nyári kánikula idején. A sürgősségi

egészségügyi ellátások külföldön történő igénybevételéhez az EGT- én kívül, átmeneti montenegrói tartózkodásuk esetén a HU/CG 111 jelű nyomtatvánnyal vehetik igénybe, mely [a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő oldalán érhető el](#)

A magyar állampolgárokat külföldön főszabály szerint az erre irányuló közösségi szabályozás, valamint a kétoldalú egyezmények szabályai szerint kell ellátni. Feltétlenül olvassák el az erre vonatkozó tájékoztatóinkat a [„Betegség külföldi utazás idején”](#) menüpontunkban.

Egyéb információ: [Montenegró Budapesti Nagykövetsége](#), [Nagykövetség és Konzuli Hivatal, Podgorica](#)

Fontos telefonszámok: Vészhelyzetben hívható általános telefonszám: 112 1122-rendőrség, 1123-tűzoltóság, 1124-mentők (mobiltelefonról történő hívás esetén az első szám elhagyandó) Útinformáció és közúti segélyhívó – 19807.

Forrás: <https://konzinfo.mfa.gov.hu/utazasi-tanacsok-orszagonkent/montenegro>

4. Közbiztonság

A Külgazdasági és Külügyminisztérium Montenegrót a biztonságos országok listáján tartja, a III-as, legenyhébb biztonsági besorolási kategóriában. A közbiztonság összességében megfelel az európai normáknak. A migrációs válság eddig nem érintette az országot.

A terrorcselekmények veszélye alacsony, azonban kockázatot jelenthet, hogy a lakosság körében a lőfegyverek illegálisan birtoklása széleskörű, ezek és a robbanószerek bűnözői csoportokon keresztül könnyen hozzáférhetőek.

A nyári időszakban a száraz időnek és a nagy melegnek köszönhetően jellemzőek Montenegróban az erdő-, illetve bozóttüzek, amelyek esetenként lakott területeket is veszélyeztethetnek. Tavaszi és őszi időszakban a nagy esőzéseket, illetve olvadást követően fennállhat az árvizek veszélye. Az országban – Montenegró geológiai adottságai miatt - rendszeresen előfordulnak földrengések.

Montenegró alapvetően biztonságos, viszonylag alacsony az országba látogató turisták ellen irányuló bűncselekmények száma. Jellemző a szervezett bűnözői csoportok közötti rivalizálás, leszámolás, amely azonban nem a beutazó külföldiek ellen irányul. Téli időszakban a hegyvidéki turista központok, míg nyáron a tengerparti üdülőhelyek biztonsági kockázata nő meg a turisták sérelmére elkövetett, kisebb súlyú bűncselekményeket illetően.

Az elmúlt időszakban megnövekedett az autófeltörések, zsebtolvajlások, lopások, illetve az üdülőövezetben a betörések száma, ezért értékeikre és úti okmányaikra fokozottan vigyázzanak. Amennyiben valaki útlevelemmel/személyi igazolvánnyal utazik, érdemes az adatoldalról fénymásolatot készíteni és azt az útleveletől jól elkülönített helyen tárolni. Amennyiben mindkét okmányt magukkal viszik, útleveleiket és személyi igazolványukat külön helyen tartsák, mert egyik elvesztése/eltulajdonítása esetén a másikkal Montenegróban továbbra is tudnak utazni, illetve haza tudnak térni.

Forrás: <https://konzinfo.mfa.gov.hu/utazasi-tanacsok-orszagonkent/montenegro>

5. Infrastruktúra, közlekedés

Az ország területére Zöldkártya – azaz nemzetközi gépjármű felelősségbiztosítási bizonylat – kiváltása kötelező. Zöldkártya hiányában a montenegrói határon belépéskor a gépjárműtulajdonosok egyszeri gépjármű felelősségbiztosítás megkötésére kötelezhetők. A határátkelőhelyek aktuális forgalmáról a [következő oldalon](#) találni kamerás közvetítést.

A montenegrói közlekedési szabályok szerint a személygépjármű vezetője és utasa egyaránt köteles bekapcsolni a biztonsági övet.

A helyi hatóságok a Montenegróba rövidtávú tartózkodás céljából beutazók esetében elfogadják az érvényes külföldi (magyar) gépjárművezetői engedélyt. Az állandó tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok a külföldi gépjárművezetői engedélyt a beutazástól számított 6 hónapig használhatják, ezt követően engedélyük további vizsgatételi kötelezettség nélkül, kérelemre honosítható, a honosítási eljárást követően montenegrói gépjárművezetői engedély kerül kiadásra.

A montenegrói közutak minősége nagyjából megfelel a hazai utakénak, az országban azonban nincs autópálya. A hegyi országutak általában jó minőségűek, azonban a szerpentinekhez nem szokott gépjárművezetőknek megterhelést jelenthetnek.

A helyi gépkocsivezetők sokszor kiszámíthatatlan módon, az alapvető szabályokat nem betartva (indexelés, elsőbbség adás) közlekednek.

Kötelező kellékek: elakadásjelző háromszög, elsősegély doboz, izzókészlet, láthatósági mellény, pótkerék (amennyiben a gépjármű típusához tartozik). Az interneten keringő híresztelésekkel ellentétben az ún. „hullazsák” nem előírás!

Elektromos autó töltőállomások Montenegróban: Miközben a szükséges eszközökkel rendelkező hotelek és üdülőövezetek lehetővé teszik vendégeik számára töltők használatát, a nyilvános elektromos autó töltőállomások hálózata Montenegróban jelenleg még kialakítás alatt van. Jelenleg az országban a következő helyen üzemelnek nyilvános töltőállomások: Sveti Stefan, Tivat, Podgorica (Njegoševa és Vučedolska utca kereszteződése)

Forrás: <https://konzinfo.mfa.gov.hu/utazasi-tanacsok-orszagonkent/montenegro>

6. Repülőterek

Nemzetközi repülőterek: [Podgorica Airport](#) (TGD) és [Tivat Airport](#) (TIV).

A podgoricai repülőtér 11 kilométer távolságra van a fővárostól, Belgráddal és más európai városokkal naponta kötik össze járatok. Tivat ideális választás, ha valaki a tengerpartra érkezik, mivel ez mintegy 20 kilométerre van Budvától, 10 kilométerre Kotortól. Naponta több járat is érkezik ide, viszonylag nagy utasforgalmat bonyolít le. Podgorica és Tivat is elérhető Belgrádból repülővel. A legközelebbi horvát repülőtér, a [Dubrovnik Airport](#) (DBV), 16 kilométerre van az ország határától Čilipi mellett.

Repülőjáratok:

<https://wizzair.com/#/>

<https://www.airserbia.com/en/welcome>

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

Montenegró bankrendszere kétszintű. A Montenegrói Nemzeti Bank látja el a központi banki funkciókat, jegybanki szerepei azonban nincsenek, mivel az ország bevezette az eurót. Jó néhány kereskedelmi bank működik az országban, mint például CKB Bank (amely az OTP csoport része), Hipotekarna Banka, Podgoricka Banka, NLB Montenegrobanka, Prva Banka Crne Gore, a bankok listája a [linkre](#) kattintva érhető el.

A hivatalok általában hétfőtől péntekig 8-16 óra vagy 9-17 óra között állnak az ügyfelek rendelkezésére. Vannak olyan bankok azonban, amelyek egyes napokon 20 óráig is nyitva tartanak.

Montenegróban a MasterCard, Visa és Maestro típusú bankkártyák használata nem ütközik akadályokba. Az ország területén sok bankautomata áll rendelkezésre, valamint az üzletek többsége lehetőséget biztosít bankkártyával történő vásárlásra.

A folyószámla-nyitás általában nem jár költséggel és egy munkanap alatt kivitelezhető. A számlanyitáshoz szükséges dokumentumok banktól függően változhatnak, egy átfogó listát a következő linkeken érhetnek el:

<https://smartcitizenship.com/how-to-open-a-bank-account-in-montenegro/>

További információk:

[Montenegrói Központi Bank](#)

[Montenegrói Bankok Szövetsége](#)

8. Egyéb

Montenegró telefonos országhívószáma: 382.

Montenegró kikötői: Bar, Kotor - a nyári szezon alatt jelentős hajóforgalmat bonyolítanak le. Ezek közül Bar kikötője a legnagyobb és egyben stratégiaileg a legfontosabb is.

Forrás: <http://www.searates.com/maritime/montenegro.html>

Kultúra

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

A montenegrói üzletemberek általában beszélnek angolul, németül vagy olaszul. Az üzletkötésekben nagy jelentősége van a személyes kapcsolatoknak, és jellemző a késés. Az üzleti kommunikációban elterjedt a szóbeli úton történő megállapodás.

Gyakori a testi érintés (hevesebb kézfogás, ölelés) az üzleti kommunikációban is, kivéve az ellentétes neműek között, megeshet viszont, hogy a hölgyeknek kevesebb tiszteletet adnak, és például nem állnak fel az asztaltól tiszteletüket jelezve, ha hölgy tárgyalópartner érkezik. Nem szabad az ügyvédre bízni a tárgyalást, az üzletfelek a jogi képviselőket általában csak a szerződésnél és a komolyabb jogsérelmekkor veszik igénybe.

Az üzleti partnernek illik ajándékot vinni, ha pedig az üzletfél az otthonába hív meg üzleti tárgyalásra, a bor mellett ajánlott kávé is vinni a házigazdának. Általában az étkezések után beszélnek üzleti ügyekről, étkezés közben, különösen a partner lakásán, illetlenség üzletelni. Sok helyen az asztalnál és akár étkezések között is dohányoznak, ami teljesen bevett gyakorlat az országban.

Nem tanácsos tárgyalási időpontot keresni júliusban és augusztusban, valamint a nemzeti ünnepek környékén.

Az üzleti tárgyalások során érdemes saját tolmácsot alkalmazni. Célszerű elkerülni a konfrontatív viselkedést és a sales taktikákat, mert a korábbi döntéseket könnyen visszavonhatják. Indirekt tárgyalási technikákat célszerű használni. A szerződéseket úgy kell megírni, hogy azokat később alkalmazni lehessen a gyakran változó üzleti körülmények ellenére is. Nem szabad lecserélni a tárgyalást vezető küldöttet, amíg le nem záródik az ügylet, vagy legalábbis meg nem születik az érdemi döntés.

Bevett gyakorlat a névjegykártya használata. Ha a tárgyaló cég már többéves tapasztalattal rendelkezik, ezt érdemes feltüntetni a névjegykártyákon is, ugyanis a montenegróiak előnyben részesítik a stabil, biztos háttérű partnervállalatokat. Érdemes az angol mellett montenegróira fordított kétnyelvű névjegykártyát készíttetni.

Forrás: http://guide.culturecrossing.net/basics_business_student.php?id=233
<https://www.worldwide-tax.com/montenegro/montenegro-business-practice.asp>

2. Fontosabb ünnepek

Nemzeti ünnepek: május 21. (Függetlenség napja); július 13. (az államiság kikiáltása)

A nemzeti és állami szinten még nem intézményesített ünnepnapok listája:

Magyarul: <http://www.invia.hu/montenegro/unnepek-es-torteneseik/>

Angolul: http://en.wikipedia.org/wiki/Public_holidays_in_Montenegro
Worldtravelguide.net, online utazási kalauz

3. Vallás, vallási szokások

Montenegró lakosságának többsége ortodox keresztény, a 2011-es népszámlálás adatai szerint 72%-uk. Jelentős a muszlim kisebbség aránya is (19%), római katolikusnak pedig a lakosság 3,4%-a vallotta magát.

Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Montenegro

A vallási élet jórészt templomokban zajlik, a szerb katolikus templomok különösen híresek a díszítettségükről és építészeti grandiozitásukról. A montenegrói történeti családoknak mind van egy, a családhoz tartozó patrónus szentjük, akinek szolgálatát az évente megrendezett Krsna Slava idején köszönik meg.

Az ortodox karácsony a gregorián naptár szerint január 6-7-ére esik. A karácsony mellett a húsvét is fontos közösségi ünnep. A tradicionális vallási szertartások mellett fontos hagyományai vannak a tojásfestésnek és a *kolo* táncnak is.

Forrás: <https://www.everyculture.com/Europe/Montenegrins-Religion-and-Expressive-Culture.html>

4. Történelmi áttekintés

13. századból származó források említik először Crna Gora (a mai Montenegró) nevét, amely közigazgatásilag a szerb Zeta provincia irányítása alá tartozott. A késő középkori Zeta egészen 1496-ig megőrizte önállóságát, amikor is török fennhatóság alá került. A török uralom évszázadai alatt a terület viszonylagos önállóságot élvezett. A 16-19. század között Montenegró teokráciaként működött egészen annak 1852-es szekularizációjáig.

A Berlini Kongresszus nemzetközi szerződése 1878-ban szuverén állammá nyilvánították Montenegrót. 1910-ben Miklós fejedelem kikiáltotta a királyságot és ő lett az ország első királya. 1916-ban a király elvesztette hatalmát, amikor az Osztrák–Magyar Monarchia elfoglalta az ország területét. A központi hatalmak veresége után 1918. november 13-án az osztrák haderők helyére szerb csapatok vonultak be. A montenegrói szerb nép Nagy Nemzetgyűlése nyomására kimondta a Petrović dinasztia trónfosztását és az ország csatlakozását Szerbiához. 1918. december 1-jén kiáltották ki a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság megalakulását, melynek Montenegró is része lett. 1929-ben a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság Jugoszlávia néven szerveződött újjá, s ebben az államalakulatban megszűnt Crna Gora belső önállósága: területén az úgynevezett Zeta bánságot hozták létre. A második világháború során 1941 áprilisában Montenegró olasz megszállás alá került, s a fasisztáktól függő protektorátust hozták létre, ahol a lakosságot hivatalosan montenegróivá nyilvánították. A második világháború után Josip Broz Tito vezetésével kommunista köztársaságként szervezték át Jugoszláviát. Tito pánszláv értékrendszere a helyi etnikai konfliktusok időleges visszaszorulását eredményezte, amelyek azonban az államalakulat 1992-es felbomlásakor feléledtek. Montenegró Szerbiával kötött föderális szövetséget. Az államot kezdetben Államszövetségnek, 2003 után pedig Szerbia-Montenegrónak hívták. Az önálló államiság azonban már ekkor is napirenden volt, és mikor a javaslat egy montenegrói népszavazás során 55%-os többséget kapott, Montenegró önálló államként szerveződött újjá 2006-ban. Montenegró az Egyesült Nemzetek Szervezetének 192. tagállama lett 2006. június 26-án, illetve a NATO tagja lett 2017. június 5-én. Az ország Európai Unió csatlakozási tárgyalásai jelenleg is folyamatban vannak.

Forrás: <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/montenegro/>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Montenegro>

http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Montenegro

<https://www.infoplease.com/country/montenegro>

https://hu.wikipedia.org/wiki/Montenegr%C3%B3_t%C3%B6rt%C3%A9nelme

További hasznos információk az ország történelméről:

[Brigham Young Egyetem weboldala](#)

Michigan Állami Egyetem weboldala: <https://globalede.msu.edu/countries/montenegro>

[Historyorb.com, a világ országainak történelmi gyűjteménye](#)

Njegos.org, Montenegró online történelme: <http://www.njegos.org/>

[Montenet.org](#), információk Montenegró történelméről

5. További hasznos információk

Az ország földrajzáról:

Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Montenegro

Online Világtatlasz: <http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/europe/mj.htm>

Az ország politikájáról:

Montenegró kormánya: <http://www.gov.me/en/>

Balkaninsight.com: <http://www.balkaninsight.com/en/page/montenegro-home>

Montenegró politikai rendszere: <https://www.bbc.co.uk/news/world-europe-17670524>

Economist.com: <http://www.economist.com/topics/montenegro>

[Európai Fórum a Demokráciáért és a Szolidaritásért weboldala](#)

Az ország kultúrájáról:

<http://www.montenegro-info.hu/index.php?kultura>

<http://www.utazaselott.hu/utazas-serbia-es-montenegro-kultura-2.html>

[Culturcrossing.net](#), online kalauz az etikettbe és a kultúrába

[Worldwide-tax.com](#), etikett tanácsok külföldi befektetőknek

Kultúra, szokások:

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Culture_of_Montenegro

Unesco: <http://whc.unesco.org/en/statesparties/ME/>

[További információk az étkezési szokásokról](#)

[Montenegrói kifejezések gyűjteménye, angol kiejtéssel](#)

Az ország minisztériumairól:

[Egyéb minisztériumok elérhetősége](#)

Montenegró Külügyminisztériuma: <https://www.gov.me/en/mvp>

Montenegró Belügyminisztériuma: <https://www.gov.me/en/mup>

Montenegró rendőrsége: <https://www.gov.me/mup/policija>

Angol és montenegrói nyelvű lapok:

Montenegrói Hírügynökség: <https://www.mina.news/>

<https://www.total-montenegro-news.com/>

Balkáni újságok, napilapok és online portálok listája:

<https://mybangla24.com/montenegro-newspapers>

<http://www.onlinenewspapers.com/serbia.htm>

Podgorica:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Podgorica>

Város hivatalos honlapja: <http://podgorica.me/>

Frissítve: 2022. augusztus

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság